Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

StV@eduskunta.fi

Asia: HE 259/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työterveyshuoltolain 3 §:n muuttamisesta

TYÖTERVEYSLAITOKSEN LAUSUNTO LAISTA TYÖTERVEYSHUOLTOLAIN 3 §:N MUUTTAMISEKSI

Työterveyslaitos kannattaa hallituksen esityksen mukaisesti työterveyshuoltalain 3 §:n muuttamista niin, että työfysioterapeutit muutetaan asiantuntijoista työterveyshuollon ammattihenkilöiksi. Työfysioterapeutit ovat keskeinen osa työterveyshuollon moniammatillista työryhmää ja heidän työpanoksensa mahdollisimman tehokas ja oikea-aikainen käyttö tulisi kaikin keinoin mahdollistaa.

Tarve työfysioterapeuttien asiantuntemukselle on ilmeinen. Kelan sairausvakuutustilaston mukaan sairauspäivärahakausia alkoi vuoden 2019 aikana yhteensä 308 500. Niistä suurin osa (27 %) alkoi tuki- ja liikuntaelinten sairauksien perusteella. Toiseksi yleisin syy olivat mielenterveyden häiriöt, joiden perusteella alkoi 25 % kausista. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä kääntyi nousuun vuonna 2018, kymmenen vuotta jatkuneen positiivisen kehityksen jälkeen. Vuonna 2019 myönnetyistä työkyvyttömyyseläkkeistä 31 % myönnettiin tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi ja 33 % mielenterveysperustein.

Sekä työterveyshuoltolaki että asetus hyvästä työterveyshuoltokäytännöstä korostavat työterveyshuollon asiakaslähtöistä, moniammatillista ja monitieteistä toimintatapaa. Työterveyshuollon toiminta ja laatu Suomessa 2018 katsauksen perusteella työterveyshuollon mahdollisuudet tehdä moniammatillista työtä ovat hyvät: yli 2/3 osassa työterveysyksiköitä on käytettävissä sekä työfysioterapeutin että työterveyspsykologin palvelut ja työfysioterapeuttien pätevyys on hyvällä tasolla. Uudet digitaaliset tavat toteuttaa työterveyshuoltoa vahvistavat edelleen työfysioterapeuttien käytöä myös alueilla, joissa fyysiset etäisyydet ovat suuret ja resurssit pienet.

Kelan työterveyshuoltotilastojen perusteella työterveyshuollon moniammatillista ja monitieteistä toimintatapaa on edelleen syytä vahvistaa. Työkyvyn aleneman varhaisiin merkkeihin tulee olla mahdollista puuttua varhain, tehokkailla tavoilla ja työterveyshuollon moniammatillisen tiimin koko osaamista hyödyntäen.

Etenkin työpaikkoihin kohdistuvassa toiminnassa ja ryhmätoiminnoissa työfysioterapeuttien käyttö on vielä turhan vähäistä. Työfysioterapeutin osaaminen tulisikin saada paremmin ja joustavammin työpaikkojen käyttöön. Muutos asiantuntijasta ammattihenkilöksi tukee näkemyksemme mukaan tätä. Työterveyshuollon moniammatillisuus vahvistuu ja työterveyshuollon oman tiimin tiiviimmän yhteistyön kautta myös moniammatillisen työryhmän osaaminen vahvistuu.

Jotta moniammatillisuus voisi aidosti työterveyshuollossa toteutua, tulee pyrkiä poistamaan kaikki mahdolliset esteet. Työterveyslaitos näkee, että työfysioterapeutin asiantuntija-asema on yksi näistä esteistä ja sen vuoksi hallituksen esitys on hyvin perusteltu ja muiden moniammatillisuutta vahvistavien toimien lisäksi toteutettava. Tulevaisuudessa tulisi vastaavasti selvittää myös mahdollisuuksia muuttaa työterveyspsykologin asemaa asiantuntijasta ammattihenkilöksi osana työterveyshuollon moniammatillista tiimiä.

Antti Koivula
Pääjohtaja

Eva Helaskoski
Johtaja, ylilääkäri